

Сталий розвиток в умовах європейської інтеграції

Віта Андрєєва

*к.е.н, доцент, доцент кафедри економіки та фінансів,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: AndriievaVA@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-6357-3063*

Михайло Коваленко

*магістрант кафедри економіки та фінансів,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: KovalenkoMM@krok.edu.ua*

У сучасних умовах глобальних викликів та трансформацій сталий розвиток набуває особливого значення як стратегічна мета для країн, що прагнуть забезпечити баланс між економічним зростанням, соціальним добробутом та екологічною безпекою. Для України, яка активно інтегрується до європейського простору, концепція сталого розвитку є не лише актуальною, а й необхідною складовою державної політики та міжнародних зобов'язань. Європейська інтеграція відкриває нові можливості для впровадження екологічних стандартів, розвитку «зеленої» економіки, підвищення енергоефективності та соціальної згуртованості. Водночас вона ставить перед країною низку викликів, пов'язаних із адаптацією до норм ЄС, модернізацією інституцій та забезпеченням сталого управління ресурсами. У цьому контексті дослідження взаємозв'язку між сталим розвитком та європейською інтеграцією є надзвичайно важливим для формування ефективної стратегії розвитку України.

Одним із важливих інструментів реалізації сталого розвитку в умовах євроінтеграції є комплаєнс-менеджмент.

У світлі глобалізації, посилення регуляторних вимог з боку державного регулювання та запитів з боку суспільства щодо корпоративної соціальної відповідальності, комплаєнс-менеджмент набуває особливої важливості. Адже саме заходи в рамках комплаєнс-менеджменту сприяють встановленню стійких і справедливих ділових відносин та запровадженню на підприємствах сучасних інструментів, які мінімізують правові, економічні та репутаційні ризики [1].

Вища освіта, яка інтегрує європейські цінності у навчальні програми, допоможе створити основу для взаємодії з міжнародними компаніями, що дотримуються стандартів комплаєнсу. Україна активно інтегрується до європейських економічних та політичних структур, що зумовлює необхідність розвитку стандартів комплаєнсу на національному рівні [1].

Наступним важливим аспектом є інноваційна активність органів влади.

Інноваційна активність органів влади є ключовим рушієм для досягнення сталого соціально-економічного розвитку національної економіки. Цей процес нерозривно пов'язаний із впровадженням принципів ефективного публічного управління, що створює необхідні умови для генерування, імплементації та поширення інновацій на всіх рівнях суспільного життя. Дослідження взаємодії

між ефективним публічним управлінням та інноваційною активністю органів влади є критично важливою для забезпечення сталого розвитку країни, особливо в умовах її європейської інтеграції [2].

Інновації, що створюються та впроваджуються в системі публічного управління, дозволяють підвищити її ефективність, адаптивність та спроможність відповідати на суспільні запити. Водночас, ефективне публічне управління створює необхідні передумови для того, щоб інноваційний потенціал суспільства був реалізований повною мірою, забезпечуючи довгостроковий та збалансований розвиток національної економіки на благо всіх громадян. [2].

Особливу увагу слід приділити енергетичному сектору.

Енергетика є ключовою галуззю для сталого розвитку України, особливо в умовах сучасних викликів, пов'язаних із режимом воєнного стану та необхідністю забезпечення енергоефективності й екологічної безпеки. Україна, прагнучи інтеграції в європейське співтовариство, зобов'язана адаптувати своє законодавство до міжнародних стандартів, зокрема вимог Європейського зеленого курсу (EU Green Deal) [3].

Україна, як і інші цивілізовані країни, що є членами ООН, бере активну участь у глобальному процесі сталого розвитку. Комплексний підхід до імплементації Цілей сталого розвитку разом із міждисциплінарними дослідженнями дозволяє адаптувати кожну глобальну ціль до специфіки національного розвитку [3].

Ще одним важливим аспектом, з яким стикаються українські громади, є екологічні проблеми, спричинені війною. Бойові дії призвели до значних екологічних збитків, таких як забруднення води, ґрунту та повітря, а також знищення природних екосистем. Відновлення цих екологічних ресурсів є важливою умовою для сталого розвитку громад, оскільки без вирішення екологічних проблем неможливо забезпечити тривале економічне та соціальне зростання [4].

Значний екологічний досвід європейських країн може стати у пригоді для відновлення українських громад. Як зазначає Європейська комісія (2019), впровадження інноваційних екологічних технологій, таких як відновлювані джерела енергії та екологічно чисті технології, є необхідним для забезпечення сталого розвитку громад [4].

В екологічній сфері пріоритетом має стати відновлення природних екосистем і впровадження зеленої енергетики, що забезпечить збереження навколишнього середовища та екологічну безпеку. Важливо також запровадити цифровізацію управлінських процесів на місцевому рівні, що сприятиме прозорості та підвищенню ефективності державного управління [4].

Європейська інтеграція для України є одним із ключових напрямів стратегічного розвитку, який визначає не лише зовнішньополітичний вектор, але й значною мірою впливає на внутрішні економічні трансформації. Процеси, пов'язані з поглибленням співпраці з Європейським Союзом, формують нові виклики та перспективи для українських підприємств, стимулюючи їхню адаптацію до вимог європейського ринку та сприяючи підвищенню інвестиційної

привабливості. На сучасному етапі особливої актуальності набувають питання модернізації виробництва, впровадження інноваційних технологій, забезпечення високих стандартів корпоративного управління та сталого розвитку, що є визначальними чинниками для залучення інвестицій [5].

В умовах глобалізації та високого рівня конкуренції підприємства України зобов'язані підвищувати рівень інноваційності та технологічності своєї продукції. Впровадження цифрових технологій, розвиток «зеленої» економіки та енергоефективних рішень є тими чинниками, що відіграють дедалі важливішу роль у формуванні привабливого інвестиційного клімату. Європейські партнери та інвестори все більше орієнтуються на ESG-підходи (екологічні, соціальні та управлінські стандарти), що стимулює український бізнес впроваджувати інноваційні управлінські моделі та практики сталого розвитку [5].

Особливого значення у процесі підвищення інвестиційної привабливості набуває розвиток людського капіталу. Підготовка висококваліфікованих кадрів, удосконалення системи освіти та підвищення рівня управлінських компетенцій у поєднанні з формуванням культури корпоративної соціальної відповідальності є передумовами для створення позитивного іміджу українських підприємств на міжнародному ринку. У цьому контексті важливою є активна участь українських підприємств у програмах ЄС, таких як Horizon Europe, COSME, які відкривають нові можливості для фінансування інноваційних проєктів, налагодження партнерських зв'язків та інтеграції у європейські виробничі ланцюги [5].

Поряд із великим бізнесом, значну роль у підвищенні інвестиційної привабливості економіки відіграє малий та середній бізнес, який є гнучкішим у впровадженні нових технологій та швидше адаптується до змін ринкового середовища. Для цього необхідно розширювати доступ МСБ до фінансових ресурсів, спрощувати умови кредитування та підвищувати рівень інституційної підтримки. Держава має забезпечити створення сприятливого середовища для розвитку підприємництва шляхом запровадження індустріальних парків, технопарків та спеціальних економічних зон, що дозволить активізувати інвестиційні потоки та сприятиме зростанню економічного потенціалу регіонів [5].

Сталий розвиток в умовах європейської інтеграції є не лише стратегічною метою, а й необхідною умовою для забезпечення конкурентоспроможності України на міжнародній арені. Комплексний підхід до реалізації принципів сталого розвитку передбачає інтеграцію екологічних, соціальних та управлінських аспектів у всі сфери суспільного життя. Це включає адаптацію законодавства до норм ЄС, розвиток «зеленої» економіки, цифровізацію управління, підвищення енергоефективності та формування культури корпоративної соціальної відповідальності.

Особливу роль у цьому процесі відіграє бізнес-середовище, яке має орієнтуватися на ESG-підходи, що стають стандартом для європейських інвесторів. Впровадження таких підходів сприяє не лише підвищенню інвестиційної привабливості, а й формуванню позитивного іміджу українських

підприємств. Водночас держава має забезпечити ефективне публічне управління, підтримку інновацій та розвиток людського капіталу, що є основою для сталого економічного зростання.

Успішна імплементація Цілей сталого розвитку ООН, активна участь у європейських програмах, таких як Horizon Europe та COSME, а також розвиток міжсекторальної співпраці дозволять Україні не лише інтегруватися в європейський простір, а й стати прикладом для інших країн, що прагнуть поєднати економічний прогрес із соціальною відповідальністю та екологічною безпекою.

Таким чином, сталий розвиток має стати основою національної стратегії, що забезпечить довгострокову стабільність, добробут громадян та гармонійне співіснування з навколишнім.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що сталий розвиток в умовах європейської інтеграції є не лише викликом, а й можливістю для України. Комплексний підхід, орієнтований на довгострокову перспективу, дозволить забезпечити гармонійний розвиток країни, підвищити її конкурентоспроможність та інтегруватися у європейське співтовариство як повноправний і відповідальний учасник.

Список використаних джерел

1. Гронь, О., & Ярмош, О. (2025). *Комплаєнс-освіта як фактор сталого розвитку бізнесу в умовах європейської інтеграції*.
2. Шумська, Г. (2025). *Дослідження взаємозв'язку між ефективністю публічного управління та інноваційною діяльністю органів влади в умовах європейської інтеграції*.
3. Грачук, В. С. (2024). *Правове регулювання енергетичних правовідносин в Україні в контексті сталого розвитку*. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право, 3(86), 107-113.
4. Ортіна, Г. В. (2024). *Державні механізми та інноваційні підходи до сталого розвитку громад у післявоєнний період у контексті євроінтеграції*.
5. Бакуменко, С. В. (2025). *Підвищення інвестиційної привабливості підприємств України в умовах європейської інтеграції (Doctoral dissertation, ЦНТУ)*.